

Es Molí Nou

VILAFRANCA
DESEMBRE • 92
Número 69

PREMSA
CORONA

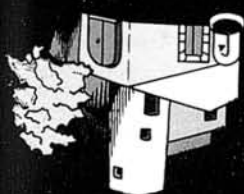
El Molí Nou és una publicació trimestral que té com a objectiu principal difondre la cultura i les tradicions de les Illes Balears. A més, també tracta temes relacionats amb la història, l'art i la literatura de la zona.

PREMSA
CORONA

VILAFRANCA
DESEMBRE • 92
Número 69

Es Molí Nou

"ES MOLÍ NOU"

Publicació mensual de
l'Obra Cultural Balear
de Vilafranca

Depòsit Legal
PM: 366 - 1986

Edita:
Obra Cultural Balear
de Vilafranca

Redacció i col.laboradors:

Jaume Català Sansó
Andreu Bauçà
Margalida Bauçà
Cati Rosselló
Bàrbara Sansó
Francesc Amengual
Joan Barceló
Joan Jaume
Bartomeu Català
Biel Monserrat
Jaume Nigorra
Jaume Sansó
Pere Fons
Col·legi Públic
Pere Garí
Brosio, Ambrosio
Bernat Estrany
Gabriel Gelabert
Televisió Vilafranca
Damià Agustí
Miquel Barceló
Bàrbara (Manacor)
Joan Estrany

Imprés a: **Imprenta Leo**

Plaça Ramon Llull, 3 • Tel. 55 42 86
Fax 55 17 25 • MANACOR

**Els articles publicats en aquesta
revista sols expresen l'opinió
dels seus autors.**

De Desembre a Desembre

Vilafranca té, en el desembre, un mes d'aquells bons de passar. Juntament amb l'agost formen un duet d'encantament per aquells que els hi agrada el sarau i la bulla. I és que el desembre a la Vila passa com un cohet: un cop per la patrona del poble, un altre per l'Inmaculada, un dia de vaga o manifestació i ja som a les festes de Nadal. Realment fàcil.

El que no és tan fàcil és la manera en la que el poble passa tots aquets dies de festa; ara a ca nostra a mirar el televisor, després ... a veure el fútbol, una estona de xerradeta amb els amics i llavors ja veurem que ferem el vespre. Sens dubte són moltes les possibilitats que té la gent per passar aquests dies d'oci, però no se perque les abans esmentades són les més freqüents.

Que passa en aquest poble que els dies de festa la gent no sap ni perque fa festa (no és només aquí, segurament cercant arreu arreu passa el mateix), i només empeni aquests per anar a la caseta de fora vila a fer quatre feines, que mai acaben, a ca seva per aclarir uns assumptes que resoldran davant el televisor mirant: la "pantalla amiga". És que no hi ha res més per fer, no hi ha altres activitats per realitzar que no siguin les feinetes de festa. Que passa en aquesta vila que la gent només surt per veure les cornetes i els tambors, que massa fan, si passen per davant ca seva o perque les aplega dins el cafè. Alguns, fins i tot, es queden asseguts i ridiculitzen l'acció d'aquells al lotets que fan tot el que poden per seguir el ritme de la banda.

És hora d'estirar les mànegues i fer entre tots que les **nostres festes** surtin cada cop millor, ja sigui col·laborant, participant o realitzar qualsevol feina, que sempre n'hi ha qualche una, i no deixar de banda la tasca d'unes persones que poc hi tenen a guanyar sinó és l'orgull que aquella festa arribi a port. Sense l'ajut de tots, el poble mai tindrà les festes que desitja. O és que parlant de festa dos colors tampoc fan un arc de Sant Martí?

També és hora de llevar barreres i fer un poble participatiu i començar a oblidar la monotonia festiva que anam arrelant festa a festa. Que les mans dins les butxaques fan poques mambelletes.

Conmoció a Vilafranca per la mort de Pere Morla

Camió Pere Morlà Estrany

El passat dijous dia tres, fou atropellat accidentalment Pere Morlà Estrany. L'accident va ocórrer a les set del matí a la carretera de Palma a Cala Ratjada, a l'altura de l'hipòdrom, quan Pere Morlà va travessar la carretera i fou atropellat per un turisme. Tot indica que la causa fou que el conductor del turisme no s'havia adonat de la presència d'en Pere.

El ferit fou traslladat al centre sanitari de Ciutat en estat de considerable gravetat. El dia següent Pere Morlà morí a causa de la forta contusió produïda per l'accident.

Redacció Molí Nou

II Trobada de bandes de tambors i cornetes

Conferència - taula rodona amb P. Fons, J. Santandreu, J. Amengual i T. Barceló

Els bunyols, la nota fresca de les festes

Festes de Santa Bàrbara

De bastant bona es pot considerar la participació dels vilafranquers a les pasades festes de Santa Bàrbara. La setmana cultural estava plegada d'activitats, i totes elles, excepte la III Trobada de Corals, s'han duit a terme amb èxit.

Ni aperitiu tengueren les festes, sinó que començaven amb un plat fort: La Coral Universitària de l'U.I.B. El poble va aplaudir de valent les seves cançons, que sens dubte ompliren de goig tots els allí presents.

Però no tot ha estat la coral. Conferències jocs populars, partits de futbol, missa a la Patrona, ball de bot, trobades de bandes, de tambors i cornetes, mostra de cans de Bestiar, nits de Rock, i un llarg etcètera d'activitats que han omplit les festes d'aquest 92 que ja s'acaba.

Segurament les festes no haurien estat tan dolces si no hagués hagut aquest grup de persones que han aportat tot el que han pogut, i un poc més, perquè aquesta festa a la nostra Patrona es dugés a terme. Remarcar, sobretot, el gran esforç que ha realitzat el Patronat de Cultura. Molts d'anys.

Redacció Molí Nou

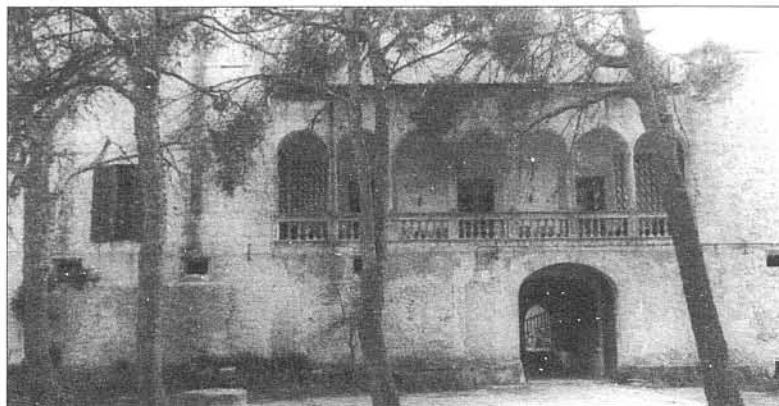
Hi hagué molta animació als jocs populars

FOTOS: J. Jaume

Sant Martí no tindrà camp de golf

La Comisió Insular d'Urbanisme (CIU) va donar per caducat l'expedient d'interès social donat al projecte de camp de golf en els terrenys de Sant Martí. El projecte presentat l'any 1.988 per la promotora danesa Kurt Thorsen Totalentreprise, que estipulava una inversió de quasi cinc milions de pessetes en reformar el casal de Sant Martí, construir un camp de golf de divuit forats i un total de cinc-centes places turís-

tiques, que donarà definitivament abandonat.

Les expectatives de transformació dels terrenys de Sant Martí en un complex turístic queden descartades després que la CIU hagi donat

per caducat l'interès social que es va concedir a l'esmentada empresa en el seu moment.

Redacció Molí Nou

Les Manifestacions també arribaren a la Vila

Uns setanta vilafranquers es reuniren el passat dia dos a la plaça de la Constitució, per tal d'aturar el nou projecte de la conselleria d'Obres Públiques: l'asfaltament de la carretera.

Aquesta idea no sembla que hagi agradat massa a la gent que viu a la carretera, ja que a molts d'indrets la capa asfàltica sobrepassa la voravia. Aquest fet fa que quan plou molt tot el cabdal de la meitat nord del poble s'acaramulla a la carretera, que manca de clavegueram per aigües pluvials. Això provoca que les vivendes i els comerços de la carretera es vegin inundats sempre que plou un poc de més.

Segons la conselleria no queda altra solució per arreglar la carretera; si s'havia de

rompre el vell asfalt les obres durarien un any, ja que Vilafranca no té variant per desviar el tràfic i no queda altra alternativa que la d'aplicar la nova manta negra, per així passar dos o tres anys fins que es concreti el projecte de desviament de la carretera.

Sembla ser que poca cosa aclarí la corporació local després del ple que es realitzà l'estiu passat, precisament davant les notícies de la conselleria d'Obres Públiques que anunciaven un reasfaltament mantenint l'actual capa, en el que acordà de forma unànime sol·licitar que les obres del Govern contemplassin una rebaixada del nivell d'asfalt, un pla de seguretat vial i la instal·lació d'una xarxa de recollida d'aigües pluvials a tot el pas de

Estat actual de l'asfalt (fot.: Molí Nou)

la carretera per Vilafranca.

Un cop més, tot apunta que aquest enrenou ha estat provocat per la falta d'informació entre Govern i Ajuntament.

Redacció Molí Nou

ELECTRIFICACIONES Y FONTANERIA
HUGUET • BARCELO, c.b.

CALEFACCION • AIRE ACONDICIONADO
DEPURACION PISCINAS • ENERGIA SOLAR
BOMBAS SUMERGIDAS • ANTENAS TV

Ctra. Palma, 28 • Tels 56 01 19 - 56 05 90 - 56 11 38 • VILAFRANCA

TALLER

CA'N BOTELLES

REPARACIÓ DE MOTOS, CICLOMOTORS I BICICLETES

Vos desitja Bones Festes

SI NO TENIU ENCARA CAP BICICLETA DELS REIS, LA PODEU
TROBAR A L'EXPOSICIÓ DEL CARRER DE S'AIGUA, LOCAL
DEL CRUCE, APRESSURAU-VOS ENCARA HI SOU A TEMPS.

**AUTOSERVEI
CA'N JOAN**

OFERTES DE CARNISSERIA,
XARCUTERIA, FRUITA FRESCA,
CONGELATS, DROGUERIA I
PERFUMERIA, VINS DE MARCA

Vos desitja pròsper any nou, 1.993

LOCAL SOCIAL C.F. VILAFRANCA

"Molts d'anys i Bones Festes"

C/. Palma, 53

TEL: 56 00 53

VILAFRANCA

C/. Sant Martí, 54
Tel. 971 - 56 00 96
Fax 971 - 56 06 41
VILAFRANCA

**EL BRODAT •
INDUSTRIAL FET
A LA VILA**

**UNIFORMITAT •
D'EMPRESSES**

PUBLICITAT •

**PRENDA •
ESPORTIVA**

Vos desitja Bones Festes

El passat mes de novembre es celebraren les noves eleccions per a constituir el Consell Escolar, ja que cada dos anys es renoven els membres.

El Consell Escolar és un òrgan col·lectiu de govern en els centres educatius. A més a més és un instrument de participació de la comunitat educativa -alumnat, pares i mares, i mestres- en el funcionament i gestió dels centres. Remarc això, perquè les candidatures presentades pels pares i mares foren molt poques, a més a més afegit el seu baix nivell de participació com veureu, més avall, a les gràfiques; només hi havia dos representants quan com a mínim se'n necessiten tres. Per part de l'alumnat i mestres fou molt alta. Cal dir que l'alumnat tengué una molt bona predisposició i interès en la formació d'aquest nou Consell.

Els resultats obtinguts foren:

Representants professorat:

- Magdalena Estelrich Grimalt.
- Antònia Puigserver Juan.
- Florentina Hernández Llopart.
- Antoni Bibiloni Cañellas.

Representants pares i mares:

- Gabriel Barceló Rosselló.
- Antoni Amengual Barceló.

Representants alumnat:

- Julià Sansó Noguera.
- Jaume Nicolau Galmés.

eleccions '92
a CONSELLS ESCOLARS

Ministeri d'Educació i Ciència

La participació d'aquestes eleccions és:

	PROFESSORAT	UNITAT FAMILIAR	PARE I MARE O TUTOR	ALUMNAT
CENS TOTAL	11	131	261	67
VOTANTS	11	48	61	64
% VOTANTS/CENS	100%	36,64%	23,37%	95,52%

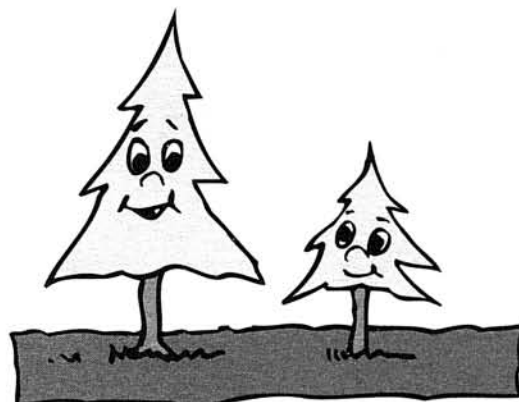
Nadal i la Natura

Nadal ja és aquí: betlems, arbres de Nadal per tot arreu. Prest haurem de treure tots els nostres ornaments nadalencs i tornar-los a posar. Ben prest haurem de vestir de Nadal les nostres cases i carrers; molts de nosaltres ens fabricarem els nostres propis ornaments, però altres com cada any ens dirigirem al bosc... Val més no afegir-ho. Hi ha unes alternatives per poder celebrar Nadal sense necessitat de maltractar la natura:

- Si estau decidits a adornar una planta, no tal·leu ni arbres sencers ni branques, emprau-ne una que tingueu sembrada viva dins un test.
- També podeu fabricar-vos fàcilment un arbre artificial.
- Pels més vessuts venen arbres de plàstic.
- Tampoc hauríem de collir verdet ni cireretes de betlem. En tост de verdet, al betlem posau-hi serradís tenyit o qualsevol altra cosa que el pugui substituir.
- Emprau la imaginació. Nadal no pot ser una rutina.

Hi ha infinites maneres d'adornar una casa que quan s'hi entri faci dir: és Nadal! Nadal per a tots. També per a la Natura.

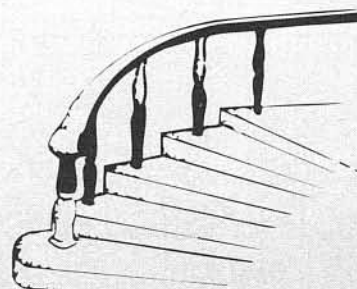
G.O.B.

FUSTERIA
RIBOT • NICOLAU C.B.

RN

PORTES • VIDRIERES
PERSIANES I ARREMBADORS

C/. Ramón y Cajal, 20 • Tel. 83 03 61 • PETRA

BAR
SA PLAÇA

PA AMB OLI - PLATS COMBINATS
I TAPES VARIADES

Vos desitja Bones Festes i un pròsper any nou

Plaça Major, 6 - Tel. 56 03 15 - VILAFRANCA

TERRASSA • BAR
S'ALTELL

El seu ambient

Vos desitja pròsper any nou.

C/. Sta. Bàrbara, 43 • Tel. 56 06 42 • VILAFRANCA

MARGALIDA MORLA I GAYA
(Molineta)
ESTETICA

CATI MAS I HORRACH
(Nova línia)
PERRUQUERIA

C/. Església, 9 • Tel. 83 20 29 • 07250 VILAFRANCA

CARRER DE L'AIGUA

Vilafranca de Bon Any, un passeig històric pels seus carrers antics i nous

Noms que ha tengut:

S. XVII a s. XVIII - Carrer d'En Bosseta

S. XIX a s. XX - Carrer de l'Aigua

1.- Carrer d'en Bosseta: El carrer de l'Aigua và anomenar-se, antigament, carrer d'En Bosseta. "Carrer d'en Bosseta" llegim en un registre

de 1.779 preguent motiu aquesta nomenclatura d'un antic alberc existent, de mal nom a Ca'n Bosseta.

Els Bosseta son del llinatge Amengual, i fà molts d'anys que tenen aquesta nomenclatura d'un antic alberc allí existent tenen a casa a la carretera de Palma. L'any 1.800, "Monserrada Amengual Llinàs, filla de Bernat Bosseta"

confessa posseir "un porció de corral" al carrer de l'Aigua. En Bernat Amengual Bosseta -el seu pare- figurava, l'any 1797, entre els confreres de els Animes.

2.- Carrer de l'Aigua: Fà ja més de cent anys que dú per nom: Carrer de l'Aigua. I amb éll apareix registrat en els catatres de 1800 i de 1827.

Carrer, puix, dedicat a la Germana Aigua. Com diria nostre seràfic Pare sant Francesc: "Lloat sies, Senyor, per la germana aigua la qual es molt útil i hùmil i preciosa i casta", i que m'hos fà recordar la bella estrofa del nostre Llorenç Riber: "Oh Sor Aigua Franciscana, alaba Déu, ma germana, consola la set humana, rega l'ànima i el cos."

Se'n diu, però carrer de l'Aigua, per la ciucunstància, topogràfica del seu solar, accidental, dócil a la baixada de les aigues de pluja.

ON ÉS?

Un racó, un carreró, un portal o un corral, tot són possibilitats per descobrir en aquest concurs que realitzarem, cada mes, a la revista. Tots aquells que descobreixin ON ÉS l'indret escollit per l'home de l'objectiu tendran un sopar dues persones, gentilesa del Bar Restaurant Es Cruce.

Que tengueu sort, i ja podeu començar a pensar quina és la fotografia escollida aquest mes.

NOTA: Tots aquells que sàpiguen la resposta dirifiu-vos al C/. Sant Martí, 29, amb la solució dins un sobre. El sorteig es realitzarà per una mà innocent.

BAR "ES CRUCE"

Ctra. Palma, km.40 - Tel. 56 00 73 - VILAFRANCA

Rondalla Depravada

Ja fa uns dies que tots els més bufats amb el tema de la L.E.M. tingueren l'oportunitat de reclamar justícia. Les fonts oficials parlen de 15.000 persones les que participaren a la manifestació de Ciutat el dia 26 de novembre. Els qui hi anàrem us podem assegurar que forem molts més, no interessa que la gent es doni de la realitat front la ignorància promoguda pels estaments oficials. Fou una manifestació prou el·locuent i carregada de tensió com que per "l'amo" estigui molt preocupat. L'en demà declarà que no li preocupava el més mínim la quantitat de manifestants ja que "tots aquests no em varen votar". Vaja un aglà. Vaja una llengua més lleugera que té. Per cosa certa us puc assegurar que a la manifestació no tan sols hi participaren grups ecologistes i

Colorins

progressistes, sinó que també hi havia nous rics, diguem-li "yuppies", així com associacions de veïns, etc.

Prop de dues-centes associacions i grups que veuen violat el seu espai vital com és la natura. Si també comptam que el pacte PP-UM, a causa de la reforma de la L.E.N. està a punt de trencar-se i "l'amo" quedar en minoria dins el C.I.M. i del Parlament de les Illes, ja hi afegim un altre "emperò".

El President de la C.A.E.B. en recents declaracions afirma no agradar-li gens pertànyer a l'Estat Espanyol ja que els empresaris afiliats a dita patronal es senten enganats pel Govern Central (de Madrid), igual que els partits estatals (PP, PSOE) no m'estranya gens ni mica. I encara una altra: els comerciants de Ciutat, gran

Jaume Sansó
i Caldentey

base voltant de PP ha donat la notícia que en les properes eleccions tendrien el seu propi partit ja que amb el tema del "Corte Inglés", els han fotut una ganivetada per l'esquena.

El gran colós "l'amo En Biel", s'està carregant per moments la gran bandera dels qui fa ja 12 anys li han donat la confiança del seu vot. La bandera monocolor es torna de colorins.

Gran sectors com els dels: nous rics "yuppies", empresaris, comerciants i partits de la seva coalició estan trencant aquesta gran bandera a poc a poc sols li quedaria un pedac i el pal, tot això gràcies a la seva idolatria cap a ell mateix i una vanitat pròpia del millor dels dictadors.

ES PILÓ - Canyellalàndia

Aquest país a l'any 2010 serà tota una zona verda, una catifa verda amb molts foradets. El Golfvern Balear acaba de rebre dues noves peticions per camp de golf a la vila de Santanyí. Els ecologistes se n'han menjades

una de dolça i dues d'agra. La primera és la caducitat de l'interès social a Sant Martí, on fa ara unas quatre anys s'havia projectat un camp de golf que finalment no s'ha pogut dur a terme. Les segones les s'han trobat a la costa del Migjorn.

Miquel Barceló

Han encimentat tota la vorera de mar i ara, en un clar intent de monocoloritzar el terme, el PP, després d'una autoproclama d'ecologisme (?), també cerca una promoció del golf a gran escala. I és que a Santanyí estimen el verd. El verd de la gespa, el verd dels pinars i, sobretot, els bitllets verds.

El Golfvern demana que ningú tudi l'aigua, ja se sap que a una illa tan insignificant com la nostra, el líquid de la vida és or incolor. Per recordar-nos qu'és un bé escàs ens clava el CANON (no confondre amb la marca de pistola) i després per acabar la befa col.loca un pla de promoció de camps de golf per eixugar el subsol.

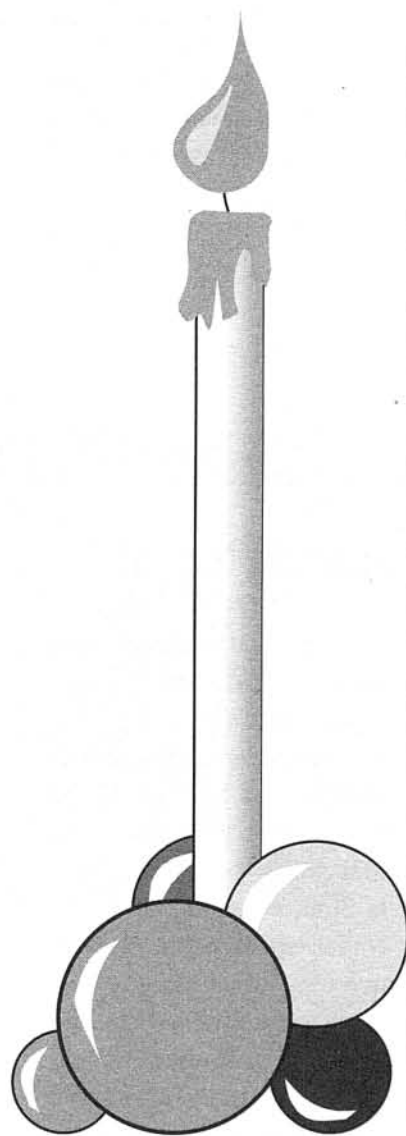
- Aquest mes de desembre ha començat prou mogut a Vilafranca. Els veïns de la carretera es varen recrear en una creuada contra l'intent de que el Golfvern Balear, a través de la conselleria de Jerónimo Sáiz, augmentàs el nivell de l'asfalt amb una nova capa d'aglomerat. Al final les màquines hagueren de quedar aparcades a l'entrada del poble.

- En el passat número d'aquesta revista em cridà l'atenció una carta dirigida per un alunme de sext curs al batle, demanant-li per què serveix un semàfor a la carretera si tanmateix no compleix cap funció. El futur del poble és d'aquests joves

que ara es preparen pel demà, estudiant primer al nostre col·legi i després als instituts de Manacor. No hi és de més el crear un espai de debat i queixa dels més joves i pot resultar prou enriquidor per a la nostra casta política local el poder escoltar les suggerències dels qui encara no tenen vot, però sí veu. L'escola, els educadors i els alumnes han de deixar sentir pel poble les seves inquietuds i els seus anhels.

- El futbol regional de la vila segueix tenint el nervi de sempre. El partit del diumenge següent de Santa Bàrbara enfrontà a vilafranquers amb l'equip de Colònia de Sant Jordi. Resultat final, 3 - 1. Els coloniers, lluny de ser homes de perfum tenen les sabates ben posades i uns peus de myotragus. Els nervis del terreny de joc com sol ocórrer de tant en tant i massa sovint, es van escampar a la graderia i provocà unes quantes espolsades entre els aficionats. La tensió, passats uns minuts, va minvar. El fet que cridà més l'atenció fou la compareixença de la Guàrdia Civil. La parella estava situada prop de la porta d'entrada al recinte i els incidents eren just a la vora de la banqueta visitant. Els dos membres de la Guàrdia Civil trigaren 3 minuts i mig per arribar al lloc dels fets.

que de cada cop més la presència de la guardia civil és testimonial. Encara que tres minuts i mig, a vegades sembli una eternitat, cal dir en favor de la parella, que no eren membres de la brigada d'intervenció ràpida, i per tant la seva preparació física tampoc podia donar l'acció necessària en aquesta missió de pau.

Vilafranca, 17 de Desembre de 1992

Melsion, Gaspar i Baltasar
Orient, s/n.

Estimats Reis Màgics:

Enguany he estat bon al·lot i per això tenc moltes coses que demanar. Ja sé que n'hi ha moltes que per ventura no les me podreu dur, però no em cansaré de demanar-les, sinó enguany l'any que vé.

El que vull és el següent:

M'agradaria que s'acabàs la guerra a la ex-Iugoslàvia, m'agradaria que no hi hagués fam a Somàlia, però voldria que els americans se n'hi anassin; també vull una Mallorca més verda i més mallorquina, encara que això ho demanaré als reis de Cal "Tio Biel", que en tenen més d'aquests regals, i que sempre me duen camps de golf i urbanitzacions.

M'agradaria que alliberassin a aquests homes de ERC que han agafat perquè se pensen que són de Terra Lliure.

Vull una atmòfera més neta, sense forat a la capa d'ozó.

Vull que Europa sigui una comunitat de nacions amigues, i no d'estats, perquè això acaba sempre amb tocs i discussions.

Em farieu molt content si em duguéssiu polítics honrats i honests, encara que sigui un regal mal de trobar.

Vull una programació de la "tele" més bona, ja que la que ara tenim senbla per beneits. M'agradaria també una televisió autonòmica de tots els mallorquins.

I per acabar vull un aprovat de matemàtiques, encara que això és el regal més difícil d'aconseguir.

Una abraçada, Xavier Cañada i Crespi

PD: Esper que la crisi econòmica no us afecti també a vosaltres.

Conte de Nadal

En Maties estava molt content. Arribava Nadal, l'època de l'any que més li agradava. L'entussiasmava la idea d'anar a Matines, és que la seva germana, na Mausalida, havia de cantar la Sibil·la. A més, el dia de Nadal era l'únic de l'any en què tota la família es reunia. Vení en els tios i ties de Vilafranca, Palma i Son Serra de Marina, i amb ells els seus cosinets i cosinetes

que tant estimava, sobretot en Jaumet, el fill del tio Toni de Vilafranca. Éren de la mateixa edat i s'avenien molt bé. I després venien els Reis, ell encara no sabia que en realitat no existien; se posava molt content quan deixava un parell de grans de blat i de maïs a la sabata, allà a la finestra, i al matí veia que en lloc de menjar pels camells hi havia un regal. En Maties es dema-

nava quin seria el regal d'aquest any. L'any passat va esser un tractor i ui! què hi havia jugat amb ell, a l'estiu sobretot, carregant pedres i a l'hivern llenya.

Aquest any havia fet neu, és què en Maties vivia a Sóller i allà a vegades en feia, segons s'any, deia l'avi. Amb aquell paissatge encara feia més Nadal, el poble semblava un betlemet,

I tot va anar bé, anàren

a Matines, na Margalida cantà com un àngel, tothom la va aplaudir, a més a l'església es va ballar ball de bot, donàren ofrenes al Naixament vivent que estava format per un parell d'amiguets seus i en tornar de l'església menjàren "xocolata" amb ensaïmada.

El dia de Nadal també va esser molt alegre. Un cop més es va reunir la família, que aquest any havia augmentat. Una tia de'n Maties havia tengut un ninet petit que li havien de dir Tomeu. Va esser el centre d'atenció. A més varen jugar amb en Jaumet i els altres cosins. Aprofitant que havia fet neu es posàren els guants i les bufandes i féren un ninot de neu posant-li una pastanaga que lis donà sa mare pel nas.

Però el que va passar després no li agradà en Maties. Bé, sí, li agrada per part seva però no part d'aquell ninet que conegué el dia després del Reis.

Al matí s'aixecàren tots contents i varen córrer cap a les sabates per veure què lis havien duit els Reis. Hi havia un paquet a cada sabata; el de'n Maties era molt gros. Es preguntà què seria però no va badar. Caramb, que tenia de paper aquell regal! no podia veure lo que era tant que n'hi havia.

Oh! un cavallet de fusta! i a més era un balanci.

En Maties estava radiant d'alegria. Corregué tot d'una cap a la sala a mostrar-li a sa mare. Ella sonreia, era feliç veient que els seus fills estaven tan contents. Però de sobte la mirada de'n Maties es fixà en la cara d'un nin que mirava cap a ell, bé, cap al cavallet amb cara de pena. Estava a la vidriera de l'entrada i en Maties corregué a veurer-lo. El va fer passar. El nin estava un poc empegueit però ho va fer. Li deien Miquel. En Maties li preguntà com era que estava tan trist. És que els Reis li havien duit carbó?. No, no era això. El Reis no havien anat a casa de'n Miquelet. No li havien duit res, ni tan sols carbó de sucre. El Maties li va dir que segurament era perquè havia estat un nin dolent però ell digué que no, que sempre feia el que li deien el pares. Llavors en Maties es va sentir trist, no podia consentir que a casa seva reinàs un ambient tan alegre i a casa de'n Miquelet no. És que ell els hi contà que la seva mare estava malalta i el seu pare, que era picapedrer, estava molt cansat, llavors no éren molt feliços que diguem. En Maties anà a parlar amb el seu avi, que vivia amb ells, i li preguntà que li pareixia la idea de que ell li regalàs el seu cavallet de fusta a en Miquel, a ell li era igual, encara tenia el tractor del'any

passat i podria jugar amb ell. L'avi, que era un bon home, li digué que tenia molt bon cor, que ho podia fer si volia. En Miquelet no volia acceptar el regal però en Maties li digué, per trampa, que si no ho feia es posaria a plorar molt fort. així que l'agafà.

Aquell nin fou molt feliç i des de llavors en Miquel i en Maties són bon amics.

Aquell mateix dia en Maties li demanà a sa mare: "Mare, i a tu, què t'han duit els Reis?". I ella li contestà: "Els Reis m'han duit el millor que em podrien donar, m'han duit un fillet amb el cor més ample de dins tot Sóller i de dins tot Mallorca"

Molts d'anys Vilafranca i Vilafranquers!

Bàrbara - Manacor

Creació Literària per a la revista Es Molí Nou

Melangia d'horabaixa

Aquell horabaixa d'estiu no era com els altres. Aquelles pluges estiuenques, inesperades, després de dos mesos d'intensa calor, recuperaven la lucidesa mental d'aquell homenet. Quan obria les finestres i respirava aquell aire fresc d'estiu, es deixava banyar com un nin aquelles mans tremoloses i velles per unes gotetes molt fines, recordava amb una alegria inusitada algunes seqüències de la seva vida...

- Miquelet, deixa ses ovelles en pau!

- Per què? Si és molt divertit!

En Miquel li havia entaferrat a l'ovella un capell i unes sabatotes. El pobre animaló no deixava de belar.

- Però Miquel... - Li digué sa mare amb un esglai i un crit eixordador - què li fas a s'ovelleta?

- O no ho veus? - responia l'al.lot amb una riallota que feia por.

De sobte, el record es fon en mil partícules que es dispersen per tot arreu -Boom! - El renou de dos cotxes que xoquen un darrera l'altre a causa de la imprudència, retornen a en Miquel al present més immediat. El xoc no ha estat res, un copet, encara que els seus conductors discuteixen com a feres afoamegades.

Emperò en Miquel, aquell horabaixa tenia una predisposició especial per als records de la seva infantesa i retornà de cop a una altra seqüència de la seva vida...

A l'escola, Don Mateu, tutor del darrer curs de bàsica, revisava

a tots els seus alumnes els deures pertinents d'aquell dia. En Miquel no en feia mai, de deures. No era massa feiner. Això no obstant, les seves qualificacions sempre eren d'allò més exemplars. A Don Mateu li feia molta ràbia que en Miquelet no tengués problema per recordar les coses amb facilitat i pràcticament sense esforç; per això, aquell dia va escometre en Miquel i el va amenaçar amb una expulsió de quinze dies. Aquesta amenaça es va fer efectiva quan en Miquel li digué a la cara el que realment era.

Don Mateu era una mica cínic i tenia poca paraula. El primer dia de classe va advertir als seus alumnes que l'únic que l'importava eren els exàmens i que tant li eren els deures, que havien de fer amb més motiu aquelles persones que necessitassin un esforç més gros per aprendre les lliçons. L'home deia això... llavors exigia la feina. Vertaderament en Miquel l'havia definit com allò que en realitat era.

- Miquel, ets més vago que es jeure!

- Però vostè va dir...

- Ninet, "donde dije digo, digo diego".

- Però...

- Però què? Si no t'agrada, no en mengis. No arribaràs mai enlloc.

Inútil, que ets un inútil!

En Miquel s'aixecà sobtadament de la seva cadira.

- Vosté és...

Don Mateu agafà en Miquel per la camisa i li digué:

- Que som jo?

- Vosté és... Vosté és... es cap de fava més gros de tot s'univers conegut!

Don Mateu llançà l'al.lot contra una paret, just al moment en què entrava el director del col.legi. L'expulsió d'en Miquel només durà una setmana; la del mestre, tota la vida.

Els diaris de Palma, com era habitual a les seves portades, donaren prioritat a una notícia com aquesta. Evidentment, en els anys vuitanta era normal...

En Miquel tornà a la realitat, tancà la finestra perquè començava a ploure amb intensitat una altra vegada. Quan girà el cap, l'impactà el calendari amb aquells números grossos i brillants que li recordaven que ja era a l'any 2.045. Activà la seva butaca electrònica per donar-se un massatge a l'esquena que aquell dia, a causa del canvi meteorològic brusc, li feia un poc de mal. Agafà un llibre de paper; a ell li agradaven més que els sistemes electrònics d'emmagatzematges de novel.les, i començà a llegir

Es Pont d'Inca Nou
10 d'agost de 1991
Josep Antoni Calvo

SUPERMERCADO
Margarita

SPAR

*Vos desitja
Bones Festes*

**I VOS ANUNCIA DE LA PRÒXIMA
OBERTURA AL CARRER PALMA Nº
81 - TEL. 56 03 94**

Joan Barceló

Ja hi tornam esser!

Una vegada més els mallorquins haguérem de sortir al carrer per defensar la nostra terra, en aquesta ocasió per defensar la Llei d'Espais Naturals, amenaçada per l'intenció del grup parlamentari PP-UM d'anul·lar o rebaixar la protecció a més d'un 15% dels espais protegits.

Aquesta Llei, aprovada el gener de 1991, i que atorga un major o menor grau de protecció al 38% del nostre territori, va respondre a una de les aspiracions més sentides dels darrers anys i suposa la millor inversió de futur que podem fer a les nostres illes.

La proposició de modificació de la llei exclou un total de 10 espais i rebaixa notablement el grau de protecció de tots els espais d'Eivissa i Formentera on es port dir que la llei quedaria virtualment derogada. (Vegeu Es Molí Nou nº 68).

Aquesta darrera modificació beneficia la família del president Canyelles que podrà construir unes dotzenes de xalets a uns terrenys situats a Ses Salines d'Eivissa.

Però, ¿podran més els interessos dels especuladors que el clam de tot un poble que ja està fart d'assistir impassible a la destrucció del seu patrimoni natural?

Doncs, per defensar la Llei d'Espais Naturals i evitar que es duguin a terme agressions urbanístiques a àrees actualment protegides, el GOB va impulsar la creació d'una Plataforma ciutadana, que al moment de la manifestació comptava amb l'adhesió de més de 160 entitats de

tota classe.

El punt culminant va ser la manifestació convocada per la Plataforma el dijous dia 26 de Novembre. Però, el dia anterior a Manacor uns 250 estudiants de l'institut "Mossèn Alcover" i de l'I.E.P. "Na Camel·la" es concentraren a ple centre de la ciutat, concretament a Sa Bassa, mostrant les seves pancartes amb lemes com "Un arbre no té preu", "Les tortugues no saben jugar al golf", i, demanant "Sr. President, ha estat mai a un bosc?". A més entonaren "Canyelles, PPes sou un pesseters, cabró, no volem més formigó". L'asseguda d'un sargent de la policia devora els manifestants fou l'anècdota.

Ara bé, el plat fort era la manifestació del dia 26 amb concentració a les 8 del vespre a la Plaça d'Espanya, per a continuació recórrer els carrers dels Oms, la Rambla, el Born mentre la gent cantava "Canyelles, Biel, urbanitza't sa fel", "Oeee president, ja basta de ciment", a més de les esmentades més amunt. Després del Born passaren per davant el Parlament xiulant fortament i cridant "Canyelles, cabró surt al balcó"; per Cort, finalitzant l'acte a la Plaça Major.

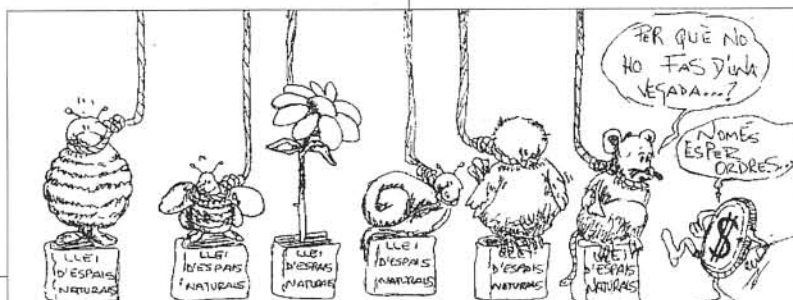
Així com s'anava omplint la Plaça Major es podia escoltar "Boti, boti, boti constructor el que

no boti" i "Visca Mallorca i visca sa natura".

Una vegada presents tots els manifestants Miquel Rayó, escriptor i membre d'organitzacions ecologistes, va llegir un manifest sutbrallant que "trenta monedes, només trenta, varen bastar per vendre a traició un home just." I, "a Mallorca, al 1992, trenta homes i dones amb noms i llinatges que tots coneixen, recordar-ho trenta, basten per a vendre, en contra de la voluntat d'un poble, un hermós país". La festa fou amenitzada per l'actuació musical del grup eivissenc Uc.

Una vegada fet el recompte eren més de vint mil persones arribades a la capital de tots els racons de l'illa les que es manifestaren darrera la pancarta "Salvem els espais naturals".

Dues fites hi ha a Mallorca quant a mobilització popular: La marxa per l'Autonomia, a l'octubre de 1979, i la manifestació en defensa de la democràcia, tot just després de l'intent del cop d'estat de Tejero. Totes dues es varen veure superades per la manifestació del passat 26-N. Mallorca sortí en massa al carrer. El problema, però, és que els que manen no tenen per costum escoltar el que passa al carrer. Els duros són els duros.

Poema de Nadal

Amb sa claror neix es dia
per pena o per alegria,
cosa pura i natural;
que tot fa sa seva via
que no sabem qui mos guia,
cada volta ve Nadal.
Un Nadal en companyia,
Nadal sense malaltia
que poguem dir: Bon Nadal!
Un Nadal per pensar bé
un Nadal fins l'any que ve,
per un altre Bon Nadal.

Un dia per Nadal
vaig somniar ser en el cel,
com a somni una mel
i una sorpresa normal.
Allà tots eren igual
no hi havia parts i quarts
així Nadal, Bon Nadal.
Que ningú era traïdor
per a tots hi havia torró
i menjar per Nadal.
Amb un "tracto" ben igual
ni odi per sa riquesa,
ni despreci a sa pobresa
i aquí només deim: Nadal!.
Que no és cosa de riure,
aquí es torró no arriba
a tothom per un igual.
Nadal per a joves i vells
per a invàlids i es cegos,
Nadal per a malalts i presos
i es que ajuden a aquells.

GLOSES: Gabriel Montserrat

D'un escrit

Amb una bona racció
no hi emporta segon plat,
com un escrit acertat
que és un gust es llegir-ho.

Més que un mistro empenyat
d'en Biel es tractorer,
que ni es tractor mena bé
però no l'haguessin llogat.

Sempre hem sentit a dir
que surten cars es "baratos"
per sa causa des "beatos"
a Mallorca hem d'anar així.

"Beatos" de poble petit
com encara s'equivoquen,
que no pensen i s'enroquen
encara en aquest partit.

Hi ha molts de Joans Guerres
que necessiten tancar,
llavors per dissimular
hi haurà ses seves tares.

Ell no és es qui roba més
però es qui li van darrera,
lladres grossos de primera
van a lloure pes carrers.

És hora que en anar a votar
se pensi una miqueta,
posar gent nova i neta
que no això tan brut que hi ha.

Cap a ells tots es doblers
i guardes de seguretat,
per tenir tranquil.litat
es quatre que roben més.

Tot ho han fet malament.
ni així s'empegueixen,
destruint i destrueixen
que ningú està content.

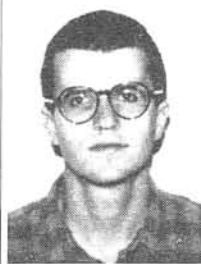
G L O S E S

Nova Marginació

Nova Marginació,
a més de sa que hi havia;
quan arribarà es dia
que cercarem solució.

A pensar per canviar
nou camí, nova manera,
cap a sa feina i no enrrera
no tant beure i fumar.

Es marginat també margina
coratge i fora por,
que sa feina és guapa i fina;
qui més marginat que jo.

Andreu Bauçà

Madó Margalida Garcies: LA LLAVOR MAI NO MOR

La revista "Es Molí Nou", davant la mort sobtada e inesperada de madò Margalida, ha volgut retre una mica d'homenatge a aquesta dona tan admirada, part important de la història de Vilafranca.

Malauradament, ja no forem a temps de fer-li l'entrevista que hi teníem concertada per a aquest mes de desembre. Ben segur que hagués estat una xerrada interessant i de la qual tots haguéssim après moltes coses: no sols d'aquell temps del Moviment i de la crua Guerra Civil -que, per cert, ella va patir en les seves pròpies carns, i, és clar, en guardava un caramull de vivències-, sinó també d'una manera de veure i entendre la vida, d'una biografia real, que tots hauríem de tenir per exemple.

I hem cregut que, per a això, el més indicat era que fos el mateix poble, la mateixa gent que visqué a prop d'ella i que, per tant, la conegués, que la jutjàs i ens en donàs la seva visió personal, per tal d'entendre el seu caràcter i la seva manera de ser.

Crec que així, per ventura, haurem aconseguit donar a madò Garcies una petita mostra d'agraïment que es tenia ben merescuda.

Madó Margalida, en la seva joventud

- Madò Miquela "Rabassa":

"Na Margalida va ser una persona molt bona, però que ningú mai la va entendre.

Tenia un caràcter molt bo. Però molta gent no entenia la seva manera de ser.

Quan ella deia una cosa era que la sabia ben certa perquè l'havia llegida. Ella anava molt més avançada, aleshores, que tota la gent del poble, i sempre hi va anar. Podia xerrar tranquil·lament de qualsevol tema: de socialisme, de comunisme, de dretes,... Pensava d'una manera que passaves gust de parlar amb ella.

Era una dona molt generosa i caritativa: ningú mai

no va anar a demanar-li que se n'anàs amb les mans buides. Si vessis la doblurada que tendria si no l'hagués donada a la seva família i als que ho necessitaven, fa por. Va fer molt de bé a tothom. Ella sempre em deia que si necessitava alguna cosa, que m'ajudaria; i, en efecte, així sempre va ser. Quan hi havia el Club, va ajudar tot el que va poder; quan venia don José, també li ajudava.

Mai em va anar amb la més petita traïció de res. Jo només puc contar lloances d'ella".

- Maria Sastre, 33 anys:

"Era una dona molt oberta, que sempre estava in-

teressada per qualsevol cosa. Sempre que l'havies de menester, la trobaves disposada a donar-te una mà"

-Pep Amengual, 74 anys; Esteve Català, 81 anys; Toni Barceló, 69 anys:

"Una dona senzilleta, que va tenir els seus problemes a la Vila i que va festejar un secretari del poble que era un tal Capó. Bona al.lota i atractiva pel poble i molt molt servicient: li manaves una feina i la te feia molt bé. Molt bona persona.

Sabia discutir i xerrar com ningú: no era cap beneïta".

- Bàrbara Sansó, 26 anys:

"Estava molt bé que estàs

en el Club perquè era de les poques capacitades per estar-hi. Li podies parlar de qualsevol tema i connectava molt bé amb nosaltres.

Així mateix, s'enrabiava qualche pic, però li espassava molt aviat.

Pens que és una dona que és d'admirar, tant en els seus anys, com ara darrerament, en els temps moderns".

- Maria Barceló, 63 anys:

"Era molt bona persona. Mai em va agraviar gens i crec que ningú en pot estar empipat".

- Joan Barceló, 78 anys:

"Na Margalida era nerviosa, però tenia un cor molt bo. Donava una mà, si veia que feia falta. Per cert, amb una monja es cuidaven de la rectoria quan els al.lots hi anaven a sonar, i per no res.

Era molt bondadosa.

Quan era jove li agradava el divertiment i disfressar-se. Per les festes sempre sortia i anava ben mudadeta, que pareixia tota una senyoreta.

Era una dona que no volia mal a ningú i molt familiar".

- Xesc Amengual, 27 anys:

"Jo devia tenir setze o desset anys quan anava pel Club, d'on la vaig conèixer.

Era una dona amb caràcter, però amb molta paciència de cara als al.lots de setze anys. Va ser una dona que va fer molta feina pel Club.

Encara que pareixia molt punyetera, era molt bona al.lota i sempre em va caure molt bé".

Madò Margalida, al carnaval de 1985

- Catalina Nicolau, 66 anys:

"Va ser una dona amb la qual vaig tenir molta confiança i que vaig estimar.

Era una al.lota de qui no puc dir gens de mal, sinó tot el contrari.

Sempre que podia fer bé a qualsevol, ho feia. Tenia molt bon cor.

Encara que diguessin "a ca na Garcies són comunistes, són comunistes", jo sempre la vaig trobar una gran persona.

Ho deixava tot, fins i tot ca seva, per fer feina al Club, que el tenien més arreglat que ca seva mateix".

- Amador "Senyoret", 28 anys:

"Va ser una dona que va fer molt pels joves".

- Bernat Garcies, 22 anys:

"Era molt sociable: era una dona que procurava estar bé amb tothom i d'idees molt socialistes. Era una dona que ho

Madò Margalida, amb les dones que ajudaven el Club

donava tot i que se n'anava amb el cor a la mà per tot.

Li agradava molt llegir. Sempre que anava a ca seva em contava coses del Moviment que li havien passat. La llàstima és que no les m'acabàs de contar.

Li agradava molt estar assabentada de tot el que passava.

Crec que el poble, sense ella, ja no serà el mateix".

- Catalina Bauçà i Sureda (24-XI-92):

"Avui dematí m'han telefonat i m'han dit que madò Margalida Garcies era morta. Al mateix moment he sentit un profund sentiment de tristesa; pensava que ja no la tornaria a veure més. Però, just després, he pensat que només era que ella se n'havia anat d'aquest món, però tal com ella volia, sense haver de donar creu a ningú. I així ha estat.

Ha viscut vuitanta anys, intensos, fins al darrer moment, amb tota una història per darrera que ella passava tant de gust de contar. Un caramull de vivències que no les té tothom, uns ideals ben clars i segurs, convençuts.

Madò Margalida, vos record a molts d'indrets de la Vila, xerrant al carrer amb un i l'altre, als voltants de l'església agranant els jardins -quantes estones hi heu passades!-, a l'Escola de Mallorquí que ja teníeu a prop dels setanta anys i veníeu amb el mateix entusiasme i ganes que qualsevol jovenet. A les excursions que fèiem amb la mateixa escola, a on veníeu amb l'amo en Joan, el vostre estimat Joan. Al Club, a on hi passàvem hores i hores a la camilla xerrant; sempre teníeu tema per xerrar; disfrutava de sentir-vos xerrar.

Madò Margalida, vos n'heu anat sense tenir temps d'acomiar-vos, però heu deixat un llarg camí fet. Sempre hi haurà moments per recordar-nos de vós.

Adéu, madò Margalida, el record vostre no morirà mai, sempre viurà.

Que ens vegem al cel".

- Pere Fons:

"Madò Margalida Garcies era tota una dona. Socialista i comunista, que això són paraules majors i sagrades. L'ideal comunista, aquesta idea divina, però també humana, que ha fet pensar tant als renegats dels duros i el poder, aquesta unció divina que va encarnar en Carles Marx, de feliç memòria, era l'esperit que cobria les entranyes i nodria dins el si de madò Margalida.

Ella no va tenir fills, però sí que ha tengut molts de fills. La seva descendència és i serà nombrosa. Ella deixa ub camí obert. Ella és i serà un ideal, ella encarnà un esperit de veritat, amor, justícia, amistat, entusiasme,

generositat; un esperit de servei, d'entrega, de gratuïtat.

Segur que una bona part dels joves de la Vila recorden aquella ànima del Club, aquella dona puntual, entregada, alegre, emotiva,...

Era una consellera. ¿Qui no rebé un cosell seu dins aquella vella rectoria, pel carrer o a ca seva? ¿Qui no recordarà aquella dona lluitadora, encoratjadora, animadora? ¿Qui no llegí en ella la més utòpica de les utopies?

Ha quedat entre nosaltres, per sempre, una santa, una dona, un amor, un camí, un consell, una amiga: madò Margalida Garcies".

QUATRE PINZELADES BIOGRÀFIQUES

Na Margalida Garcies i Bauçà va néixer el 3-1-12 a la casa del carrer de Sant Martí, número 12, on sempre ha viscut fins ara.

Son pare era barber, i, segons em conta madò Miquela "Rabassa", "tengué una barberia a la plaça de l'ajuntament, a Ca'n Jordi, veïnat del cafè". I sa mare, també d'idees molt avançades, feia feina a foravila.

Ella era la major dels cinc germans més que tenia: n'Esperança, en Joan, en Gori, en Bernati n'Apolònia.

De petita ja era molt viva i eixerevida, i prest es destacà d'entre les altres, fins al punt que es conta que, d'aquella nina nerviosa i activa, una monja que li feia escola digué: "aquesta al.lota, o sortirà un dimoni, o serà una santa".

Per curiositat, i perquè vegeu que ja de petita madò Margalida fou una dona amb caràcter, vos diré que als tretze anys va ser objecte d'una de les entrevistes que mossèn A.M. Alcover i Francesc de Borja Moll feien a la gent dels diversos pobles dels Països Catalans pèr a l'elaboració del Diccionari de la llengua Catalana. Segons el Bolletí del Diccionari de la Llengua Catalana, el dia 22 d'abril del 1922 vengueren a Vilafranca, i un dels grups socials que varen agafar va ser el de les "nines de la costura". Mirau com ens descriu això, el mateix Alcover, però: "En Moll de bon matí se'n va a la costura de les Monges de la Caritat, **que tenen molts de centenars de nines. N'hi presenten set o vuit**

Madò Margalida, al carnaval de 1985

de ben eixerevides que es posen a descabdellar com a rossinyols i li diuen una vintena de jocs infantils i llavors una tracalada de noms d'animalons i animalonets i noms d'ocells ...

Les nines de la costura que han dits els jocs i els noms d'animalons, animalonets i ocells són: n'Antonina Mayol, na Margalida Rosselló, na Bárbara Sastre, **na Margalida Garcies**, n'Antonina Amengual, na Margalida Barceló i na Maria Bauçà". (BDLC, Tom XIII, 1992-24).

De jove, madò Margalida anà a Manacor a aprendre de brodar i, llavors, a ca seva mateix, n'ensenyava a vilafranqueres. Madò Miquela "Rabassa", de qui hem aconseguit moltes dades biogràfiques de madò Margalida, em conta: "jo, quan ella ensenyava a brodar, volia anar a brodar, però ma mare no ho va voler per les seves idees. I, fins als setanta anys va fer de brodadora, i molt bé que brodava!. I ens vàrem fer

molt amigues perquè quan jo vaig partir a brodar, dúien a mitges els mocadors".

Sempre es destacà com a una persona molt llegidora i que podia conversar sobre qualsevol tema. S'empassolava tots els diaris i llibres que tenia al seu abast. I, per mor d'això, per mor de les seves idees esquerranes i socialistes, i per les seves avançades actituds i comportaments pel que en aquella època havia o podia fer una dona jove (i més encara dins un poblet rural supertradicionalista i tancat), fou molt incompresa. Diuen que fou la primera dona de Vilafranca que "gosà" anar en bicicleta. Fins i tot, la seva manera de vestir anava en contra dels motlles tradicionals preestablerts a les viles de Mallorca. N'Esteve Català, de 81 anys, i que conegué molt madò Margalida, em diu que "un any, als 24 o 25 anys, la varen fer "miss" perquè era la més presentadora i la més guapeta, i havien d'entregar un

guapeta, i havien d'entregar un ram de flors a un ministre que passava, i l'havia d'entregar un altre, però ella li passà davant i li ho donà primer, tota decidida. Això era el temps de la República".

Ja de tot d'una mesclà amb els cercles més intel·lectuals del nostre poble (dins dels quals l'amo en Tomeu "Puil" era un dels principals representants: "L'amo en Tomeu -em conten- era el més amic de madó Garcies, i a vegades xerraven dues i tres hores seguides"), i conten que molts de vespres anava a fer discussions o reunions a Ca'n Joan "Xirgo", tot i que la gent es pensava que era que anava a festejar d'amagat.

Va ser dins aquests cercles intel·lectuals que va conèixer el secretari, en Miquel Capó i Capó, un home amb qui va festejar i de qui va aprendre moltes de coses. Malauradament, però, l'afusellaren el 29 de gener del 38.

D'en Miquel Capó, madó Margalida en guardà tota la seva vida un record constant i molt intens.

L'espina del franquisme, però, no sols l'atacà arravatant-li en Miquel Capó, sinó que també l'afectà en el sentit que el seu germà Joan va estar tancat a la presó per molt de temps, juntament amb l'amo en Tomeu Puil. Em contà mado Miquela "Rabassa" que a "ca na Garcies eren socialistes i no es feren mai franquistes, i això ja era una cosa marcada i perillosa".

Després, va sortir amb

l'amo en Joan Tomàs Sastre, amb qui es casà -tot i l'oposició de la família de can Tomàs, que no volien que s'hi casàs per les seves idees- i visqué feliç fins als seus darrers anys.

A la dècada dels vuitanta, quan ella ja tenia setanta anys, va venir en Pere Fons i ella es va encarregar del Club, juntament amb la mare d'en Jaume "Puil" i de sor Maria. Tal com em diu madó Miquela "Rabassa": "feia qualsevol cosa pel jovent: tots els joves reien i estaven molt contents d'ella".

S'hauria de fer un aclariment important respecte al que es deia sobre ella arrel de la seva relació amb gent que freqüentava la Residència: em conten que "na Margalida era

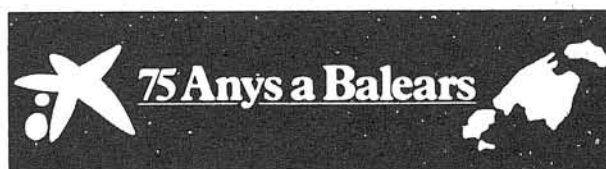
socialista, socialista, i tot el que va dir en Pere al sermó és ben vera. Tot el que deien sobre ella els darrers anys, que s'havia canviat de camisa i s'havia pasat a les dretes (perquè anava a la Residència) no era vera: va estar molt contenta que guanyassin els que hi ha ara. Car, ella sempre professà amb les esquerres".

La mort del seu home, en Joan Tomàs, va ser un cop molt fort per ella, encara que va seguir duent una vida activa i ocupada fins al seu darrer alè, dia 24 de novembre d'aquest any.

Andreu Bauçà

MOLTS D'ANYS PER A NADAL

"Instinto Básico"

A un exemplar del "Molí Nou" tan assenyalat com és aquest, no pel fet de que sigui Nadal, que tanmateix cada cop està més comercialitzat i desvirtuat, sinó pel fet de que aquest sigui el nº 69 de la revista i per les connotacions morboses i sexuals que a tots ens du al cap aquesta xifra, seria un gran error despreciar l'oportunitat de parlar aquest cop de la pel·lícula que hagi estat possiblement la que ha provocat més polèmica i alçat més pols de la temporada, en matèria de sexe, ara que, "l'amant" i "llavis ardents" han caigut a l'oblit per a desgràcia de tots nosaltres; varen tenir el seu petit moment de glòria, com del que gaudeix ara "Instinto Básico" però que igualment serà efímer i passatger en favor d'aquell darrer indi mohicà corrent per les verdes padreres americanes o belles i bèsties i altres contes llacrimògens i enternidors que tan s'hi avenen per a conservar el poc esperit nadalenc que ens pugui quedar enmig d'aquesta tan pregonada crisi que ens envolta.

Em sembla que em convé tornar-me a ficar en el tema del que m'ocupava, que era exclusivament el de "Instinto Básico", que jo supòs que a aquestes altures tothom haurà vist ja, però que de totes formes, jo recomanaria a tot aquell que se li pugui haver passat per alt, ja que aquesta és, en la meua opinió, una d'aquelles pel·lícules que es donen només un cop o dos a l'any, i aquest any '92 consider que ha tengut una bona collita cinematogràfica, al manco en aquest gènere tant concret i difícil com és el cinema negre amb un toc de sexe i morbo implícit i que se completa amb el títol que abans he esmentat, "llavis ardents".

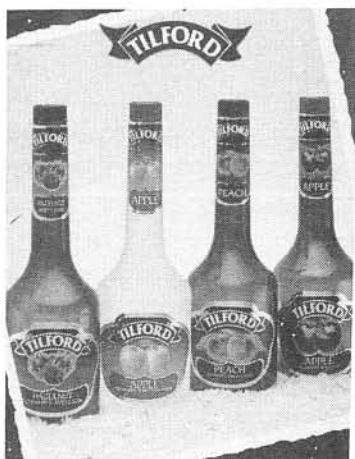
"Instinto Básico" és un film que te submergeix en el retorçut procés mental d'una assassina que et captiva des del primer moment amb el doble o múltiple joc que realitza per aconseguir els seus propòsits i que no pots per menys que admirar-te continuament de la complexa intel·ligència criminal d'una Sharon Stone tan perversa i retorçada com suggerent i atractiva. El detall eròtic el posa el fet de que es juga amb sexe i la mort d'una forma tan explícita que és inevitable que et sentis irremediablement atret per l'encant del perill. Per una altra banda, el toc de genialitat ens ve donat pel fet de que et vas formant una imatge pròpia de l'assessina a mesura que avança el film però, el final del mateix, té la virtut de tomar-te tots els esquemes, així que al final, i degut a algunes petites deficiències del guió, i al bombardeig d'informació desordenada al que et somet el film, et trobes amb dues explicacions paral·leles i pràcticament igual de vàlides i amb un final que acaba per deixar-te absolutament desconcertat, i que per l'ambigüetat i el caràcter obert que té, et fa desitjar inevitablement una segona part...

En definitiva, una pel·lícula americana de primer ordre que et fa sortir del cinema pensant en "què és això que he vist", i amb la sang calenta i suant, desitjant practicar els atrevits i luxuriosos jocs als quals s'entreguen els protagonistes dins el llit.

Brosio, Ambrosio

Bar S'ESQUITX

VOS DESITJA UNES BONES
FESTES DE NADAL.

...I vos convida a la Festa
TILFORD que tindrà lloc
el pròxim 26 de Desembre

HI HAURÀ XUPITOS PER TOTS AMB UN
SORTEIG D'UNA MINI-CADENA I
PREMIS PER TOTS ELS ASSISTENTS.

Fusteria
J. JAUME NICOLAU

*Bon Nadal y
Feliç Any 1.993*

Tel. 56 03 71

Perruqueria BEL

"SA CRAVETA"

ANÀLISIS CAPILARS

Molts d'anys i bones Festes

Ctra. Palma, 117 • Tel. 56 02 71 • VILAFRANCA

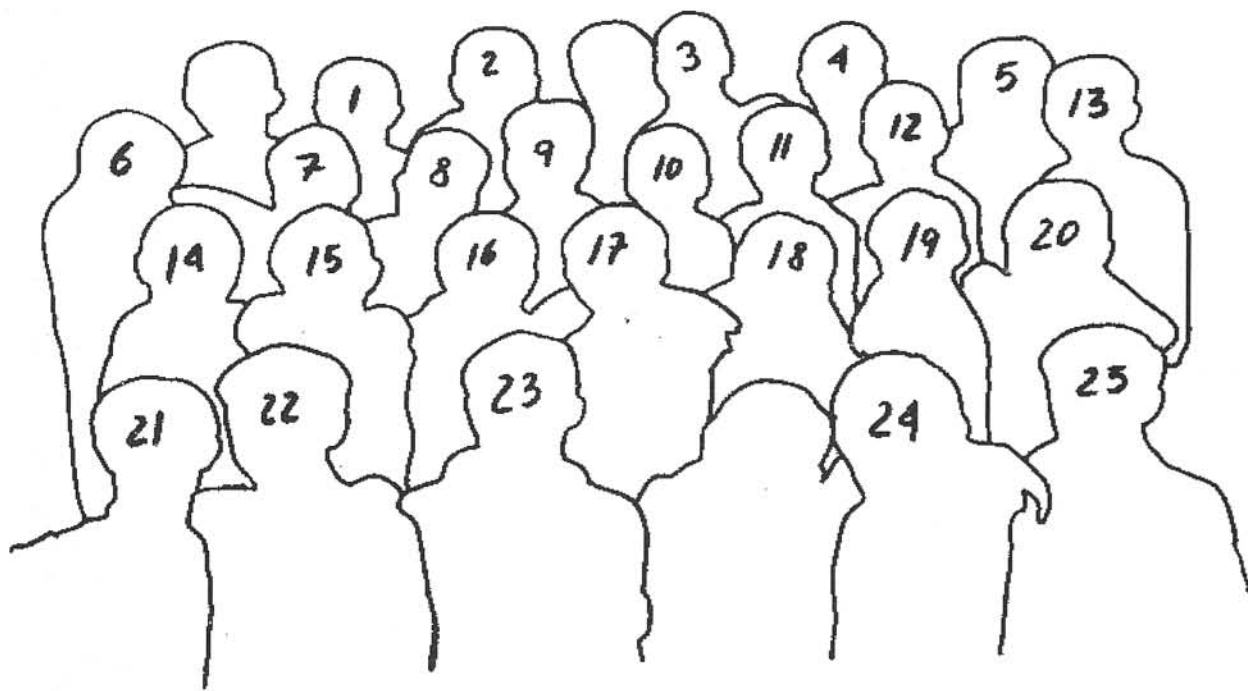
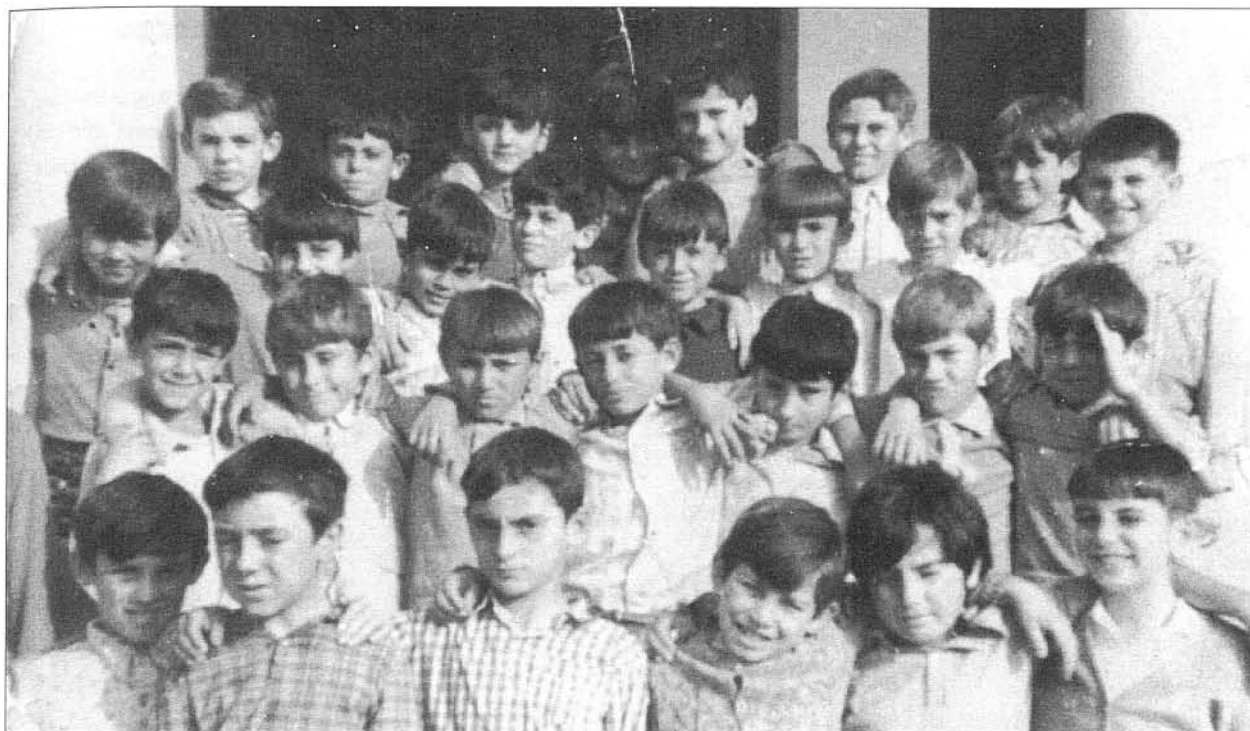

**PERRUQUERIA
CATI MESTRE**

Vos desitja Bon Nadal

Ha polgut molt d'ençà

•1. Mariaino •2. Toni Catxana •3. Tia Penya •4. Tolo Bruto •5. Joan Bover •6. Julio •7. Antoni Morey
•8. Guiem Recó •9. Miquel Amengual "GUDI" •10. Llorenç Mut •11. Ramon Tarroleta •12. José Alba
•13. Biel Febrer •14. Joan Blanco •15. Rafel "FIDEUER" •16. Arnau •17. Pere Nicolau •18. Pere Nicolau
•19. Mateu Ros •20. Jesús Maceira •21. Tomeu Febrer "DE'S CREMAT" •22. Miquel Angel •23. Simó
•24. Damià Nicolau "AGUSTI" •25. Miquel Barceló Noguera.

Voleibol

ESPORT ESCOLAR

Un any més ha començat el curs escolar i l'A.P.A. i l'Ajuntament s'han posat en marxa amb l'esport escolar.

Aquest any participarem a les següents modalitats: voleibol, futbol, escacs, tennis-taula, cross, atletisme i natació.

A part de la competició es farà un curs de Karate totalment gratuït, seguit d'un curs de defensa personal (el qual ja es va iniciar l'any passat).

En voleibol tenim tres equips: un infantil femení, un aleví femení i un aleví masculí. A més a més tenim apuntats dos equips més, un benjamí femení i un benjamí masculí; però aquests dos darrers enguany només estrenaran, no serà fins l'any vinent que participaran en competició.

Els monitors de voleibol són na Magdalena Barceló, en Damià Nicolau i na Maria Francisca Martí.

Des de l'Ajuntament s'han posat en marxa uns cursos de tennis per a adults,

un d'iniciació i un altre de seguiment pels qui ja començaren l'any passat.

L'equip d'Absoluts de voleibol juga cada quinze dies, els dissabtes a les quatre al poliesportiu de l'escola. Aquest és un bon equip.

CLASSIFICACIÓ GENERAL

Bulla de Llevant	16 p.
Pub s'Òliba	13 p.
Es Tai	12 p.
Artà	12 p.
Moldures Llull	11 p.
M.V.J. Parera	11 p.
Dragones	11 p.
Excavaciones Gr. Esteve	11 p.
Tejar Balear	10 p.
Élite Son Servera	10 p.
Club Juvenil Petra	9 p.
Nativus Son Servera	8 p.
Pub Aha	8 p.
Óptica Tugores	8 p.
Institut Mossèn Alcover	8 p.

VOLEI

L'Equip de penyes de volei de Vilafranca es troba actualment en la zona mitga de la taula classificatòria. Ha guanyat 15 sets i n'ha perdut 9; duu 301 punts a favor i 262 en contra. S'ha de dir que juguen els partits els dissabtes horabaixa da les quatre al poliesportiu de l'escola.

Jornades

ALEVI MASCULI

1ª	18 - 1 - 93	Algaida - Verge de Montission
2ª	8 - 2 - 93	Verge de Montission - Vilafranca
3ª	9 - 2 - 93	Vilafranca - Algaida

BENJAMÍ MASCULÍ

1ª	19 - 2 - 93	Petra - Sant Joan
----	-------------	-------------------

HORARI DELS PARTITS: Es jugaran els partits els Divendres a les 19:00 hores. (Abans del partit Infantil Masculí).

ALEVÍ FEMENÍ

1ª	17 - 12 - 92	Sant Joan - Vilafranca Petra - Algaida A
2ª	19 - 1 - 93 21 - 1 - 93	Algaida A - Sant Joan Algaida B+C - Petra
3ª	28 - 1 - 93	Petra - Vilafranca Algaida A - Algaida B+C
4ª	9 - 2 - 93 11 - 2 - 93	Vilafranca - Algaida A Sant Joan - Algaida B+C
5ª	18 - 2 - 93	Petra - Sant Joan Algaida B+C - Vilafranca

HORARI DELS PARTITS: Es jugaran els partits els Dijous a les 17:00 hores.

INFANTIL FEMENÍ

1ª	14 - 12 - 92 *(2 - 4 - 93)	Sant Joan - Vilafranca Sant Jordi - Verge Montission Petra - Algaida
2ª	21 - 12 - 92	Algaida - Sant Joan Verge Montission - Petra Vilafranca - Sant Jordi
3ª	18 - 1 - 93	Sant Joan - Sant Jordi Petra - Vilafranca Algaida - Verge Montission
4ª	25 - 1 - 93 *(5 - 2 - 93)	Vilafranca - Algaida Sant Joan - Verge Montission Sant Jordi - Petra
5ª	8 - 2 - 93	Petra - Sant Joan Algaida - Sant Jordi Verge Montission - Vilafranca

HORARI DELS PARTITS: Es jugaran els partits els Dilluns a les 19:00 hores.

PARTITS JUGATS

Tejar Balear	1	Rte. Los Dragones	3
Tejar Balear	3	Petra	2
Institut	0	Tejar Balear	3
Artà	3	Tejar Balear	2
Tejar Balear	3	Excavacions G. Servera	1
Optica Tugores	0	Tejar Balear	3
Tejar Balear	1	Moldures Llull	3

FUTBOL

C'as Concos 4 ■ Vilafranca 1

Partit moly estrany aquest que es va disputar el passat diumnege ja que tots els gols es varen aconseguir a la segona part curiosament l'equip que no va tenir les ocasions va esser el que sen va portar la victòria i a mes a mes molt clara.

L'equip del Vilafranca va tenir la situació molt ben controlada da fins al minut 15 de la segona part on el C'as concos va aconseguir el primer gol que va esser com els altres en errades molt greus en defensa que si no es milloren duran molts de mal de cap a la nostra defensa. El gol del Vilafranca fou aconseguit ja a la darreraia per en Sunyer.

**MÀXIM
GOLEJADOR:**

Sunyer	5 gols
Chapira	3 gols
P.Llull	2 gols

REGULARITATS:

Sunyer	43 gols
Pep Julià	40 gols
Chapira	35 gols

**BAR
ANIT**

FUTBOL 5 INICIACIÓ

RESULTATS

Vilafranca	4 ■ Sineu	1
Porreres	1 ■ Vilafranca	1
Vilafranca	3 ■ Sant Jordi	2
Vilafranca	1 ■ Sant Joan	3
Algaida	3 ■ Vilafranca	1

FUTBOL 5

RESULTATS

Vilafranca	0 ■ Sineu	3
Porreres	7 ■ Vilafranca	1
Vilafranca	0 ■ Sant Jordi	5
Vilafranca	2 ■ Sant Joan	1
Algaida	3 ■ Vilafranca	1

BENJAMINS DEL C.I.M.

RESULTATS

Petra	0 ■ Vilafranca	12
Vilafranca	2 ■ Olímpic	7
Porto Cristo	5 ■ Vilafranca	1
Espanya	2 ■ Vilafranca	1
Vilafranca	0 ■ Escolar	4
La Salle	0 ■ Vilafranca	4

Cal destacar la gran davallada que ha tingut aquest mes l'equip dels Benjamins que varen passar de fer dos grans partits tant dins Petra com al camp del Molí Nou contra el líder que es Olímpic, a fer altres tres que es poden qualificar d'horribles. Esperem que aquest mes sigui més productiu i que apart de fer punts juguim be que és el més interessant.

MAXIMS GOLEJADORS

Futbol 5 Iniciació

Emili Nicolau 8 gols

Biel Barceló	2 gols
Llorenç Bosc	1 gol
J. Miguel B.	1 gol
Joan Toni	1 gol

Benjamins del C.I.M.

Pere Nicolau 21 gols

J. Sitges	5 gols
Ferran Amer	2 gols

**AUTOSERVEI
CA'N JOAN**

INFANTIL 3ª REGIONAL

Vilafranca	0	■	Campanet	5
Sòller	2	■	Vilafranca	1
Vilafranca	6	■	Ferriolense	1
Rotler Molinar	1	■	Vilafranca	3

MAXIMS GOLEJADORS:

E. Mestre	5 gols
Pep Rabassa	5 gols
J. Vidal	4 gols

L'equip d'en Monserrat si que ha realitzat un bon mes futbolísticament parlant llevant això si el partit que vàrem jugar contra el lider el Campanet. També cal destacar la gran golejada que vàren fer al Ferriolense.

AMATEURS

Vilafranca	0	■	Sta. Maria	1
------------	---	---	------------	---

Partit molt important pel Vilafranca i que pot marcar tota la temporada dels grans ja que després del partit la junta directiva va decidir el canvi del mister i canviar en Joan Riera pel vilafranquer Pep Sansó. El partit va esser entretingut dins del que cap però la derrota de l'equip meloner va marcar el partit.

L'equip de Vilafranca va tenir ocasions però va esser molt infantil alhora de xutar a porta. Tot això barrejat amb errades defensives i amb la lesió d'en Pepe Granja va fer que l'equip meloner perdigués el segon partit al camp del Molí Nou.

Porreres	3	■	Vilafranca	0
----------	---	---	------------	---

Molta de gent de Vilafranca al camp de Ses

Forques de Porreres per veure com reaccionaria el "nou" Vilafranca de Pep Sansó. No podem dir que l'equip fes un gran partit però el que si s'ha de dir és que mai de les maneres es mareixia perdre. El Porreres que es el lider de la categoria, va fer el seu gol en una jugada que nomes vàren la pilota dins la porteria, l'àrbitre i els jugadors del Porreres. Cal destacar les tres grans ocasions del partit que

les va tenir l'equip meloner en botes d'en Chapira, Garau i en Montserrat però aquell dia la pilota no volia entrar.

Vilafranca	3	■	Colònia	1
------------	---	---	---------	---

Partit molt dur i victòria molt treballada. Realment el que ens havien dit a Porreres es va complir lletra per lletra un equip dur allà on ni hagi, però el Vilafranca amb molta lluita i treball va aconseguir la victòria després de dos mesos de no fer-ho.

CURSET DE TENIS D'ADULTS

Seguiment any anterior

HORARI: Dissabtes de 17:00 a 18:00 h.

PREU:	11.000' - ptes.
MONITOR:	Josep Riera
DURACIÓ:	20 hores
APUNTAR-SE:	Ajuntament

DATA DE COMENÇAMENT DISSABTE DIA 23 DE GENER

Puig de Randa

ITINERARI:

Randa - Santuari de Gràcia - Santuari de Sany Honorat - Santuari de Cura - Cases d'Albenya - Oratori de Catellitx - Algaida.

Aquest puig tot i esser de poca altitud i no presentar gaire dificultat pel seu accés, des del cim podem gaudir d'una bona panoràmica sobre la plana de Lluçmajor i voltants. És un dels pocs puigs per no dir l'únic que en tan poca distància hi trobam tres santuaris.

Seguint l'itinerari ens trobam en les cases d'Albenys típica possessió del pla, i el llogaret de Castellitx amb l'oratori de Castellitx que data del segle XIII.

Vista que és una excursió fàcil vos animam a que vingueu.

DIA: 10 de Gener

HORA: 8 del matí

LLOC DE SORTIDA: Plaça Constitució (de s'Estrany)

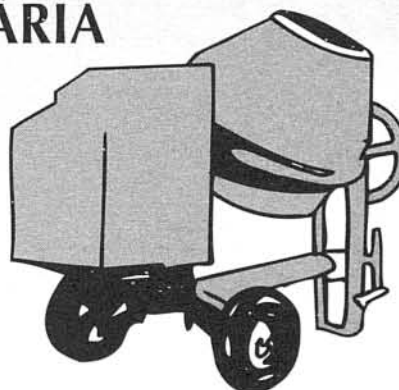
APUNTAU-VOS ABANS DE DIA 6 AL BAR AMENGUAL

ARMERIA

FERRETERIA

BONANY

LLOGUER MAQUINÀRIA CONSTRUCCIÓ

C/. Pare Perelló, 10

Tel. 83 00 52

PETRA

Naixements

BLANCA GOMEZ RIERA

Filla de: Antoni i Joana Maria
Naixement: 17 - 7 - 1992

LEONOR SUAU GAYÀ

Filla de: Miquel i Margalida
Naixement: 28 - 7 - 1992

COLOMA JAUME BAUÇÀ

Filla de: Antoni i Margalida
Naixement: 17 - 8 - 1992

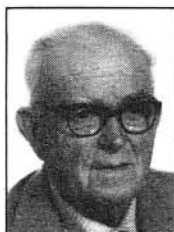
CARLES SERRALTA BOVER

Fill de: Carles i Catalina
Naixement: 2 - 9 - 1992

MARGALIDA ESTRANY ROSSELLÓ

Filla de: Pere i Margalida
Naixement: 9 - 9 - 1992

Defuncions

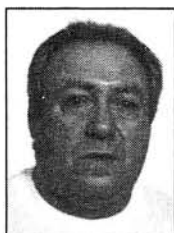
JOAN SERVERA LLITERES

78 anys ■ 15 - 11 - 1992
Va neixer: 11 - 4 - 1914

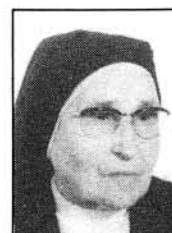
LLORENÇ BARCELÓ FONT

92 anys ■ 16 - 11 - 1992
Va neixer: 17 - 1 - 1900

PERE MORLÀ ESTRANY

50 anys ■ 3 - 12 - 1992
Va neixer: 30 - 1 - 1942

MAGDALENA BIBILONI SANTANDREU

88 anys ■ 6 - 12 - 1992
Va neixer: 6 - 4 - 1904

MARGALIDA GARCIES BAUÇÀ

80 anys ■ 24 - 11 - 1992
Va neixer: 3 - 11 - 1912

**Tota la gent que tenguí
suggeriments o queixes es pot
dirigir tots els dissabtes de 12 a 1
del migdia a la Redacció.**

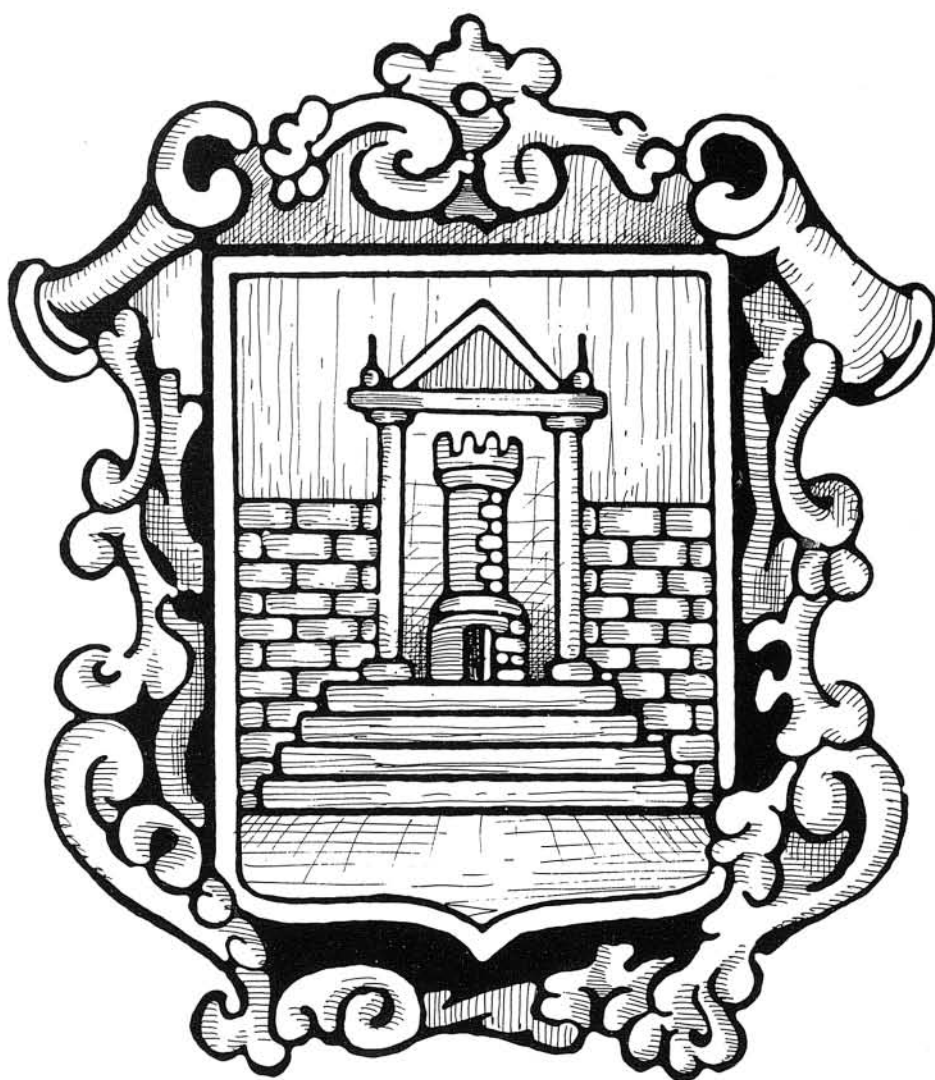
C/. Església, s/n. (RECTORIA VELLA)

PART n°
DEU 101010

ARANYA NEGRA

CONTINUARÀ

Ajuntament de Vilafranca

*Vos desitjam Bones Festes
a tots els Vilafranquers.*

